

Tari Sits
Kultuuriministeerium

Meie 2.07.2021 nr 2-1/80060/22

Märgukiri auditi „Riigi 2020. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ tulemuste kohta Kultuuriministeeriumi valitsemisalas

Austatud kantsler

Riigikontroll tegi riigi 2020. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsusele ja tehingute seaduslikkusele hinnangu andmiseks audititoiminguid Kultuuriministeeriumi valitsemisalas määral, mis oli vajalik, et veenduda riigi seisukohalt oluliste finantsaruannete kirjete õigsuses ning oluliste majandustehingute seaduslikkuses. Tehtud töö tulemuste põhjal koostab Riigikontroll ühe auditiaruande riigi kohta tervikuna.

Auditi käigus tegid audiitorid Kultuuriministeeriumi valitsemisalas 2020. aasta septembrist kuni 2021. aasta juunini järgmisi toiminguid:

- kontrollisid valitsemisala 2020. aasta riigieelarve täitmise aruande õigsust;
- kontrollisid riigi seisukohast oluliste tehingute vastavust riigieelarve seadustele ja raamatupidamises kajastamise õigsust ning sisekontrollisüsteemi toimimist valdkondades nagu
 - toetuste saamine ja andmine,
 - tööjõukulude arvestus,
 - majandamiskulude tegemine,
 - tehingud põhivaraga.

Riigikontroll ei tuvastanud põhivarade arvestuses ja tööjõukulude tegemisel sisekontrollisüsteemi toimimises ega tehingute raamatupidamises kajastamisel kontrollitud ulatuses olulisi puudusi.

Riigikontroll tuvastas eksimusi riigieelarve täitmise aruandes ning majandamiskulude eelarvestamises ja raamatupidamises kajastamises.

1. Riigieelarve täitmise aruande (RETA) andmed ei vasta kuluarvestuse infosüsteemis (KAIS) esitatule

Riigikontroll tuvastas, et tegevuspõhise eelarvestamise tarbeks arendatud kuluarvestuse infosüsteemis (KAIS) ei ole valitsemisala lõplik eelarve¹ õige. Kuivõrd raamatupidamise infosüsteem programmipõhist arvestust ei võimalda, tuleb programmide puhul riigieelarve täitmise aruandes tugineda kuluarvestuse infosüsteemi andmetele. Sealjuures peavad KAISi koondandmed majandusliku sisu järgi raamatupidamise andmetega ühtima. Seeläbi veendutakse, et KAISi on kõik arvestuseks vajalikud andmed sisestatud ning kulude ja investeeringute jaotamine

¹ Lõplik eelarve kuluarvestuse infosüsteemis: kuvatakse Riigikogus kinnitatud 2020. aasta eelarve koos kõigi muudatustega

programmidele on täielik. Kui raamatupidamise ja kuluarvestuse andmed erinevad, siis ei saa veenduda, et tehtud kulud ja investeeringud on riigieelarve täitmise aruandes korrektset esitatud.

2021. aasta 31. mai seisuga, mil ministriumid pidid Rahandusministeeriumile ja Riigikontrollile esitama kinnitatud tulemusaruanded, ei vastanud Kultuuriministeeriumi valitsemisala riigieelarve täitmise aruande andmed KAISis raamatupidamise andmetele. Märjukirja koostamise ajaks on erinevuste põhjused tuvastatud ja selgitatud ning riigieelarve täitmise aruandes esitatud andmete õigsuses seeläbi veendunud. Riigikontroll ei ole üle vaadanud, kas ka KAISis on vastavad parandused tehtud.

Lisaks selgus, et riigieelarve täitmise aruandes on spordiprogrammi kulude täitmisel 1 457 700 eurot kulusid, mis tegelikult peavad olema kajastatud kultuuriprogrammis. Seetõttu on kulude täitmine kultuuriprogrammis tegelikult väiksem ning spordiprogrammis tegelikult suurem.

2. Muinsuskaitseamet on kajastanud majandustehinguid vales perioodis

Muinsuskaitseameti majandamiskulude auditeerimisel tuvastas Riigikontroll, et asutus ei ole alati järginud tekkepõhisuse printsiipi. Tellitud tööde raamatupidamises kajastamisel ja eelarve täitmisel tehti järgmised vead:

- Muinsuskaitseamet on tellinud Lääne-Viru maakonna looduslike pühapaikade inventuuri maksumusega 50 760 eurot. Inventuur tehti 2019. aastal, kuid raamatupidamises kajastati kulu järgmises eelarveaastas hankijalt saadud arve kuupäevaga ehk 2020. aasta jaanuaris.
- Muinsuskaitseameti muuseumide infosüsteemi ja digitaalhoidla hooldus- ja lisaarendustööd maksumusega 7814 eurot tehti 2020. aasta detsembris, kuid raamatupidamises kajastati kulu hankijalt saadud arve kuupäevaga ehk 2021. aasta jaanuaris.

Tekkepõhisest arvestusprintsiibist lähtudes tuleb majandustehingud kajastada nii raamatupidamises kui ka eelarves majandustehingu toimumise perioodis, sõltumata sellest, kas sellega seotud raha on laekunud või välja makstud.

Kulude kajastamine õiges perioodis on vajalik, et saada asutuse eelarve täitmisest õige ülevaade. Vigade tulemusena on Kultuuriministeeriumi valitsemisala 2020. aasta riigieelarve täitmise aruandes ja tulemiaruanes näidatud kulusid 42 946 euro võrra tegelikust suuremana.

3. Hinnangud kohustuste kohta, mis võivad tekkida kohtuvaidlustest, ei jõua õigel ajal raamatupidamisse, mistõttu jäävad vajalikud korrigeerimised bilansipäeva seisuga tegemata

Kultuuriministeeriumi bilansijärgsete sündmuste kontrollimisel selgus, et 22.01.2021. aastal jõustunud halduskohtu otsuse järgi oli ministrium kohustatud uuesti läbi vaatama MTÜ Von Glehni Teater 2020. aasta toetuse taotluse. Ministriumis tehti 14.02.2021. aastal uus otsus, millega eraldati MTÜ-le toetus summas 17 417 eurot. Lisaks hüvitati MTÜ-le halduskohtu otsusega välja mõistetud menetluskulud summas 316 eurot.

Nimetatud kohtumenetluse puhul tulnuks bilansipäeva seisuga arvele võtta eraldis, kuna sellele järgnenud ministrium otsus kinnitas aruandekuupäeval eksisteerinud asjaolusid. Info kohtuasja seisu kohta jõudis raamatupidamisse alles auditoitingute tegemise ajal, kuid siis enam parandust ei tehtud.

Riigikontrolli arvates peaks ministrium ja selle õigusosakond jooksvalt hindama potentsiaalseid kohustusi ja nende realiseerumise tõenäosust ning operatiivselt edastama infot raamatupidamisele, et korrigeerivad bilansipäevajärgsed sündmused kajastataks finantsarvestuses õigel ajal.

Ootame Teie tagasisidet selle kohta, kuidas tagate edaspidi eelarve täitmise ning vara ja kohustiste arvestuse korrektsuse, hiljemalt 10. augustiks 2021.

Riigikontroll tänab Kultuuriministeeriumi valitsemisala teenistujaid meeldiva koostöö eest ning loodab, et esitatud tähelepanekutest on abi sisekontrollisüsteemi tõhustamisel ning raamatupidamise ja eelarve täitmise arvestuse parandamisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu-Nurminen
peakontrolör

Helen Veski
Helen.Veski@riigikontroll.ee